

แนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

ณัฐดา วงษ์นายะ

Guidelines to Develop Local Media for Children and Youth in Kamphaeng Phet

Natrada Wongnaya

โปรแกรมวิชานิตยศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

Communication Arts Program Management Science Faculty Kamphaeng Phet Rajabhat University

*Corresponding Author. E-mail address: nutradakpru@windowslive.com

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร 2) ศึกษาความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร 3) ศึกษาสภาพและปัญหาการผลิตสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร 4) ศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ใน การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุระหว่าง 13 – 21 ปี จำนวน 400 คน สำหรับผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการผลิตสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่องค์กรสื่อ หน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 21 คน ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชน ได้แก่ เด็กและเยาวชน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชนด้านเด็กและเยาวชน จำนวน 46 คน สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบ ให้เลือก แบบสัมภาษณ์ และการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ค่าความถี่ ร้อย ละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า

1. พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัด กำแพงเพชรส่วนใหญ่ฟังวิทยุทุกวัน โดยส่วนใหญ่ใช้เวลาในการฟังวิทยุ ในช่วงเวลา 18.01 – 22.00 น. ด้านสื่อโทรทัศน์ พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์ทุกวัน โดยใช้เวลาดูโทรทัศน์ต่อวันมากกว่า 5 ชั่วโมง มากที่สุด ด้านสื่ออินเทอร์เน็ต ผลการวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ต 1 – 2 วัน ต่อสัปดาห์ โดยส่วนใหญ่ใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงเวลา 18.01 – 22.00 มากที่สุด โดยมีจุดประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นข้อมูล และ เล่นเกม

2. ความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ด้านประเภทของสื่อท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการ 3 อันดับสูงสุด ได้แก่ 1) ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ 2) เคเบิลทีวีท้องถิ่น 3) กิจกรรมสร้างสรรค์ สำหรับเด็กและเยาวชน ความต้องการด้านเนื้อหา 3 อันดับ ได้แก่ 1) ความรู้และการป้องกันยาเสพติด 2) การศึกษา 3) ท่องเที่ยว ส่วนความต้องการด้านรูปแบบการนำเสนอ 3 อันดับ ได้แก่ 1) การให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วม 2) เน้นความ สนุกสนาน 3) การนำเสนอเป็นหนังสือการ์ตูน

3. สภาพและปัญหาการผลิตสื่อท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัย มีดังนี้

3.1 สภาพการผลิตสื่อท้องถิ่นจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า มีสื่อท้องถิ่นหลัก 4 ประเภท ได้แก่ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น วิทยุกระจายเสียง หอกระจายข่าว และเคเบิลทีวีท้องถิ่น

3.2 ปัญหาการผลิตสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนของจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ไม่อ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น รวมทั้งมีพื้นที่ข่าวสารเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนน้อย ด้านสื่อวิทยุพบว่า รายการส่วนใหญ่ของสถานีเป็นรายการเพลง มีการแข่งขันในเชิงพาณิชย์ มีการโฆษณาขายสินค้าและบริการ ในขณะที่รายการที่มีเนื้อหามุ่งเน้นสาระความรู้แก่เด็กและเยาวชนมีน้อยมาก รวมถึงปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพและเนื้อหาของรายการ นักจัดรายการพูดไม่ชัด ใช้ศัพท์และสำนวนที่เป็นภาษาวัยรุ่นทำให้เด็กและเยาวชนซึมซับภาษาไทยที่ไม่ถูกต้อง ส่วนปัญหาเคเบิลทีวีท้องถิ่น พบว่า รูปแบบการนำเสนอรายการข่าวมีรูปแบบไม่ดึงดูดความสนใจของผู้ชม เนื่องจากผู้บริหารการลงทุนมุ่งขายสัญญาณจึงไม่ได้ให้ความสำคัญ การพัฒนารายการให้มีคุณภาพรวมถึงการพัฒนารายการสำหรับเด็กและเยาวชน

4. แนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า สื่อวิทยุ ควรเพิ่มเนื้อหารายการที่ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง รวมทั้งเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมาร่วมจัดรายการวิทยุ ด้านสื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่น พบว่า ควรเพิ่มเนื้อหารายการเกี่ยวกับกิจกรรมสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน และควรเพิ่มช่องสัญญาณรายการเกี่ยวกับสาระ ความรู้สำหรับเด็กและเยาวชน เช่น สารคดี การ์ตูนสร้างสรรค์ ภาพยนตร์สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนและรายการด้านการศึกษา ด้านสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ควรเพิ่มเนื้อหาและพื้นที่สำหรับเด็กและเยาวชน และควรประสานความร่วมมือกับโรงเรียนในการส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเขียนบทความหรือคอลัมน์เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน ในจังหวัดกำแพงเพชร ด้านสื่ออินเทอร์เน็ต พบว่า ครอบครัวควรพูดคุยทำความเข้าใจกับบุตรหลานว่าควรใช้เวลาในการเล่นอินเทอร์เน็ตที่เหมาะสม และไม่ควรติดตั้งอินเทอร์เน็ตในห้องนอนหรือห้องส่วนตัวของเด็ก

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา สื่อท้องถิ่น เด็กและเยาวชน

Abstract

The purposes of this research were 1) to study media exposure behavior of the children and youth in Kamphaeng Phet, 2) to study needs for local media of the children and youth in Kamphaeng Phet, 3) to study conditions and problems of local media production and 4) to find guidelines to develop local media for the children and youth in Kamphaeng Phet. The samples used in this research were 400 children and youth (age between 13–21 years) in Kamphaeng Phet. Key informants who provided the information concerning conditions and problems of local media production were 20 administrators and media workers from government sectors and NGOs that work with children and youth. Key informants who provided the information concerning guidelines to develop local media for children and youth were 46 children, youth, administrators and media workers from government sectors and NGOs that work with children and youth. The research instruments were questionnaires and interview forms. The data were also collected through workshop. The data were then analyzed by using mean, standard deviation and content analysis.

The research findings were as follows:

1. Media exposure behavior of the children and youth in Kamphaeng Phet

Children and youth in Kamphaeng Phet listen to the radio everyday. They listen to the radio between 6.01–10.00 p.m. They also watch the television every day and they spend 5 hours watching the television. They surf the internet between 1–2 days a week. They surf the internet between 6.01–10.00 p.m. for information using and playing games.

2. Needs for local media of the children and youth in Kamphaeng Phet

Needs for local media were cutouts, local cable television and creative media for children and youth, respectively. Needs for contents in local media were knowledge and prevention, drugs, education and traveling, respectively. Needs for presentation of local media were participation of children and youth, entertainment oriented, and presenting in cartoon books.

3. Conditions and problems of local media production

3.1 There were four main local media including local newspaper, radio broadcasting, village broadcasting tower and local cable television.

3.2 Children and youth in Kamphaeng Phet didn't read local newspaper. There was less news for children and youth. The radio programs were mainly songs. They were very commercially competitive. There were very few programs providing news for children and youth. The disc jockeys didn't realize the important of using the proper language. The program presentations of the local cable television were not very interesting because the administrators or the owners tended to focus on the numbers of the customers.

4. Guidelines to develop local media for the children and youth in Kamphaeng Phet

Guidelines to develop local media for the children and youth in Kamphaeng Phet were as follows: For the radio, there should be more radio programs that provide information for children, youth and parents. For the local cable television, there should be more creative activity programs for children and youth and more channels focused on non-fictions, creative cartoons, creative movies, and educational programs. For the local newspaper, there should be more spaces for children and youth. Cooperation between the media and the schools should be engaged to promote writing to the students. The students then could reflect their opinions. For the internet, the parents should spend their time talking to their children about using the internet in a proper time. The internet should not be in the children's room.

Keywords: Guidelines to Develop, Local Media, Children and Youth

บทนำ

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าและมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ กระบวนการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนจึงส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพในตัวของเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศต่อไป ทั้งนี้ แหล่งการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชน คือ ครอบครัว ซึ่งทำหน้าที่เลี้ยงดูสั่งสอนปลูกฝังนิสัยค่านิยมและพฤติกรรม จากพ่อแม่ผู้ปกครองและบุคคลคนในครอบครัว และการเรียนรู้จากสถาบันการศึกษาทั้งในโรงเรียนและมหาวิทยาลัย แต่ในสภาพยุคปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีและการสื่อสาร ทำให้เด็กและเยาวชนเรียนรู้สิ่งต่างๆ ผ่านสื่อ ทั้งสื่อโทรทัศน์ วิทยุ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ และสื่ออินเทอร์เน็ต และเทคโนโลยีไร้สายประเภทต่างๆ ได้กลายเป็นช่องทางการสื่อสารสู่เด็กและเยาวชน ซึ่งสื่อดังกล่าวล้วนมีเป้าหมายในเชิงพาณิชย์ จึงทำให้เนื้อหาของสื่อเต็มไปด้วยเป้าหมายทางธุรกิจเพื่อโน้มน้าวและจูงใจกลุ่มเป้าหมายรวมไปถึงเด็กและเยาวชนให้เกิดความสนใจ ความอยากซื้อ อย่างใช้สินค้าและบริการ รวมไปถึงเนื้อหาที่มีความบันเทิงทั้งหนัง ละคร เพลง แฟชั่น การแต่งกาย

นอกจากนี้เนื้อหาสื่อในปัจจุบันล้วนแต่แฝงไปด้วยความรุนแรงทั้งภาพ เนื้อหา การบริโภคนิยม รวมไปถึงความรุนแรงทางเพศ การเสพข้อมูลข่าวสารจากสื่อโดยขาดภูมิคุ้มกันและความรู้เท่าทันสื่อ ทำให้เด็กและเยาวชนไทย ซึมซับวัฒนธรรมตะวันตกและกระแสดราม่าความเจริญทางด้านวัตถุอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อความเปลี่ยนแปลงด้านความคิด อารมณ์ ค่านิยมและพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน ดังนั้น สื่อจึงเป็นตัวกลางของกระบวนการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อเด็กและเยาวชนเป็นอย่างมากโดยเฉพาะเมื่อเข้าสู่ช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยไม่ได้ผ่านมาจากประสบการณ์จริง แต่เป็นการเรียนรู้ผ่านสื่อจนกลายเป็นวิถีชีวิตของเด็กและเยาวชน จากสภาพปัญหาด้านสื่อกับเด็กและเยาวชนดังกล่าวจะพบว่า ผู้สนับสนุนรายการเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้รูปแบบของเนื้อหาและการนำเสนอของสื่อเปลี่ยนแปลงไป ตามเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ทุนมีอิทธิพลที่สำคัญในกำหนดทิศทางการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อ ดังนั้น สื่อวิทยุและโทรทัศน์ไทยกลายเป็นเครื่องมือของวงการโฆษณามากขึ้นเรื่อย ๆ โฆษณากลายมาเป็นปัจจัยหลักของความอยู่รอดของรายการ ผู้จัดรายการบางรายไปซื้อเวลาเพื่อโฆษณารายการตัวเอง บางรายมีงบโฆษณามากกว่างบการผลิตรายการทั้งรายการ ทำให้สื่อขนาดเล็ก แม้มีความตั้งใจในการทำงาน แต่ก็ไม่สามารถหลุดจากอิทธิพลของทุนและตลาด (สมเกียรติ ตั้งกิจวานิชย์ และ ธนวิทย์ สุทธิรัตนกุล, 2546 หน้า 4) ในขณะที่ภาครัฐเองก็ยังไม่มียุทธศาสตร์และมาตรการที่ชัดเจนในการควบคุมปริมาณและเนื้อหาของสื่อเพื่อเป็นการคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม

สำหรับสถานการณ์ด้านการบริโภคสื่อของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรก็มีสถานการณ์ไม่แตกต่างจากภาพรวมของประเทศ จากการศึกษาขององค์กรเครือข่ายเพื่อเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร เกี่ยวกับสถานการณ์การบริโภคสื่อของเด็กและเยาวชน ในพื้นที่โครงการภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันสื่อของปี พ.ศ.2550 (องค์กรเครือข่ายเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร, 2550 หน้า 16-18) พบว่า สื่อ 5 อันดับแรกที่เด็กและเยาวชนเปิดรับมากที่สุด ได้แก่ สื่อโทรทัศน์ โทรศัพท์มือถือ อินเทอร์เน็ต วิทยุกระจายเสียง และ วีซีดี/ดีวีดี ส่วนสื่อที่มีการบริโภคน้อยที่สุดเป็นอันดับที่สิบ คือ หนังสือเล่ม นอกจากนี้ยังมีการระดมความคิดเห็นของภาคีที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนของจังหวัดกำแพงเพชร พบปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสื่ออีกหลายประการ ได้แก่ การขาดสื่อที่สร้างความเข้าใจระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ เยาวชนบริโภคสื่อโดยไม่จำกัดโดยขาดการวิเคราะห์แยกแยะสื่อ การนำเสนอสื่อที่ไม่เหมาะสมกับเด็กอย่างต่อเนื่องจนนำไปสู่พฤติกรรมการเล่นแบบของเด็กและเยาวชน ไม่มีสื่อที่เหมาะสมสำหรับเยาวชน (มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร, 2550) ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาดังกล่าวต้องอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ สถานศึกษา องค์กรเครือข่ายเพื่อเด็กและเยาวชนรวมถึงภาคีที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งสื่อท้องถิ่นถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อน และแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนของจังหวัดกำแพงเพชร ให้อยู่สภาวะการณ์ที่ดีขึ้น เพราะเป็นช่องทางสำคัญในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัยและเหมาะสม จากสภาพปัญหาดังกล่าวจึงทำให้คณะผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อให้สื่อท้องถิ่นเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้ในการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมและแนวทางการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมของเด็กและเยาวชนของจังหวัดกำแพงเพชรต่อไป

วัตถุประสงค์และวิธีการ

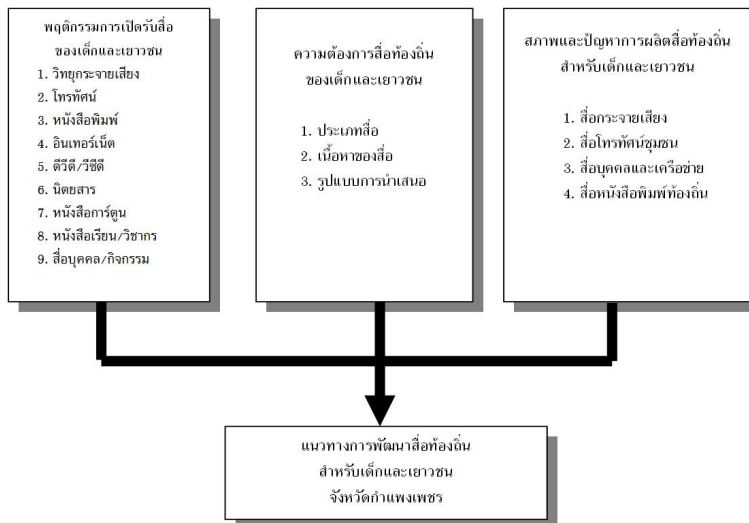
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร
2. เพื่อศึกษาความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร
3. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการผลิตสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร
4. เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยสังเคราะห์กรอบแนวคิดแบบจำลองการสื่อสาร S-M-C-R Model ของ เบอร์โล และทฤษฎีเกี่ยวกับกระบวนการเลือกรับข่าวสาร ของ เครพเพอร์ (Klapper, 1960) แนวคิดลักษณะทางประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเปิดรับสารจากสื่อมวลชนของคอมสต็อกและคณะ (Komstock and other อ้างถึงใน ยุกล เบญจรงค์กิจ, 2534) และแนวคิดบทบาทของสื่อในสังคมไทยที่มีอิทธิพลต่อเด็ก เยาวชนและครอบครัวของพันธุ์ทิพย์ กาญจนาจิตรา (2548) และผลการวิจัยของ กาญจนา แก้วเทพ (2540) เรื่อง บทบาทสื่อมวลชนต่อการพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัว และวิลาสินี พิพิธกุล ได้ทำการศึกษาสภาพคุณภาพเนื้อหาของรายการวิทยุและโทรทัศน์ (2548) ได้กรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดของการวิจัย (Conceptual Framework)

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง คณะผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ไว้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาพฤติกรรมและการเปิดรับสื่อของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุระหว่าง 13 – 21 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับอนุปริญญา/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี จำนวน 400 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % ความคลาดเคลื่อน $\pm 5 \%$ และทำการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งคณะผู้วิจัยจำแนกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบกำหนดคำตอบให้เลือกตอบ

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร เป็นแบบสอบถามแบบกำหนดตัวเลือกให้เลือกตอบ

3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัย และผู้ช่วยวิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล กับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1) ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่และร้อยละ

4.2) ข้อมูลพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของเด็กและเยาวชน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าความถี่และค่าร้อยละ

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

การศึกษาเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีอายุระหว่าง 13 – 21 ปี ที่กำลังศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ระดับอนุปริญญา ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และระดับปริญญาตรี จำนวน 55 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) โดยการจัดเวทีเสวนา เพื่อการอภิปรายและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1) การนำเสนอผลพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

2.2) การแบ่งกลุ่มย่อยเพื่ออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ/ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และกลุ่มการศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา และการเรียงลำดับความถี่

ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาสภาพและปัญหาการผลิตสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุชุมชน เคเบิลทีวีท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น หอกระจายข่าวและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านเด็กและเยาวชน จังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 21 คน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-dept interviews) โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ จากนั้นทำการสรุปผล เพื่อนำผลสรุปมาสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูล

3. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ขั้นตอนที่ 4 การหาแนวทางการพัฒนาสื่อสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

1. ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ เด็กและเยาวชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ประกอบด้วย องค์กรเครือข่ายเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร สภาเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปค.) นักจัดรายการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุชุมชน ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ชุมชน นักข่าว-นักหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐภาคที่เกี่ยวข้องกับงานด้านเด็กและเยาวชนของจังหวัดกำแพงเพชร จำนวน 46 คน

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ คณะผู้วิจัย จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชรกับภาคที่เกี่ยวข้องกับงานด้านเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร โดยมีขั้นตอนดังนี้

2.1 การนำเสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการผลิตสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร และพฤติกรรมและการเปิดรับสื่อและความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

2.2 การแบ่งกลุ่มย่อยเพื่อหาแนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนในเขตจังหวัดกำแพงเพชร

2.3 การนำเสนอผลของกลุ่มย่อย และการนำเสนอภาพรวมให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม และมีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อทบทวนความเหมาะสมและความเป็นไปได้ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นเพื่อเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสรุปผลการประชุม

ผลการศึกษา

1. จากการศึกษาพฤติกรรม的开รับสื่อของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยมีดังนี้

1.1 สื่อวิทยุ ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ฟังวิทยุทุกวัน คิดเป็นร้อยละ 47.0 รองลงมาคือ ฟังวิทยุ 3 – 4 วัน ร้อยละ 25.52 โดยใช้เวลาในการฟังวิทยุ 1 – 2 ชั่วโมงมากที่สุด ร้อยละ 25.5 รองลงมา คือ น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 24.8 โดยส่วนใหญ่ฟังวิทยุในช่วงเวลา 18.01 – 22.00 น. มากที่สุด ร้อยละ 30.5 รองลงมาคือช่วงเวลา 14.01 – 18.00 น. และ ช่วงเวลา 06.01 – 10.00 น. รายการที่ฟังจะเป็นรายการเพลงไทยสากล มากที่สุด ร้อยละ 44.8 รองลงมาคือ รายการเพลงลูกทุ่ง ร้อยละ 13.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการฟัง พบว่า ส่วนใหญ่จะฟังเพลงอย่างเดียวมากที่สุด ร้อยละ 50 รองลงมา คือ การโทรศัพท์ขอเพลง ร้อยละ 24.3 และ ส่วนคุณสมบัติของนักจัดรายการวิทยุ ต้องคุยสนุก มากที่สุด ร้อยละ 36.7 รองลงมาคือ สอดแทรกสาระความรู้ ร้อยละ 20

1.2 สื่อโทรทัศน์ ผลการวิจัยพบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์ทุกวัน ร้อยละ 84.2 โดยใช้เวลาดูโทรทัศน์ต่อวันมากกว่า 5 ชั่วโมง มากที่สุด ร้อยละ 36.0 รองลงมา คือ 1 – 2 ชั่วโมง ร้อยละ 17.0 ช่วงเวลาที่ดูมากที่สุดคือ 18.01 – 22.00 น. ร้อยละ 42.1 รองลงมาคือช่วงเวลา 06.01 – 10.00 น. ร้อยละ 19.8 รายการที่ดูมากที่สุดคือ ละคร ร้อยละ 13.8 รองลงมาคือ รายการข่าวประจำวัน ร้อยละ 12.2 และ เพลง/คอนเสิร์ต ร้อยละ 11.0 เหตุผลในการดูโทรทัศน์คือ เป็นรายการที่มีเนื้อหาสนุก และชื่นชอบดารานักแสดง มากที่สุด ร้อยละ 22.0 รองลงมาคือ เนื้อหารายการมีประโยชน์ ร้อยละ 18.0

1.3 หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ผลการวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ จะอ่านหนังสือพิมพ์ต่อครั้ง 1 – 2 ข่าว/คอลัมน์ โดยอ่านเนื้อหาในหนังสือพิมพ์ประเภทข่าว/คอลัมน์บันเทิงมากที่สุด ร้อยละ 18.5 รองลงมา คือ อ่านข่าวหน้า 1 ร้อยละ 16.8 และ อ่านเรื่องย่อละคร ร้อยละ 12.9 สถานที่อ่านหนังสือพิมพ์มากที่สุดคือ บ้าน และสถานศึกษามากที่สุด ร้อยละ 29.0

1.4 อินเทอร์เน็ต ผลการวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ มีความถี่ในการใช้อินเทอร์เน็ตต่อสัปดาห์ 1 – 2 วัน มากที่สุด โดยส่วนใหญ่ใช้เวลาเล่นอินเทอร์เน็ตต่อวัน 1 – 2 ชั่วโมง โดยใช้อินเทอร์เน็ตในช่วงเวลา 18.01 – 22.00 และเวลา 10.01 – 14.00 น. จุดประสงค์ในการใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อค้นข้อมูล และ เล่นเกม มากที่สุด

1.5 วีซีดี/ดีวีดี ผลการวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ ใช้เวลาเฉลี่ยในการดูวีซีดีต่อครั้ง น้อยกว่า 1 ชั่วโมง มากที่สุด รองลงมาคือ 2 – 3 ชั่วโมง แหล่งที่มาของวีซีดี/ดีวีดี ที่เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร มาจากร้านเช่า มากที่สุด โดยส่วนใหญ่มีค่าใช้จ่ายในการดูวีซีดีต่อครั้ง น้อยกว่า 30 บาท

1.6 นิติสาร ผลการวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ อ่านนิติสารประเภทบันเทิงมากที่สุด รองลงมาคือ นิติสารวัยรุ่น-แฟชั่น เนื้อหาในนิติสารที่อ่านเป็นประจำ คือ ข่าว/คอลัมน์บันเทิง รองลงมาคือ แฟชั่น

1.7 หนังสือการ์ตูน ผลการวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ อ่านการ์ตูนประเภทตลกเบาสบาย รองลงมาคือ การ์ตูนประเภทรัก/โรแมนติก โดยส่วนใหญ่จะซื้อหนังสือการ์ตูนเอง รองลงมาคือ จากร้านเช่าการ์ตูน โดยมีค่าใช้จ่ายในการอ่านหนังสือการ์ตูน น้อยกว่า 20 บาทต่อครั้ง

1.8 หนังสือเรียน/วิชาการ ผลการวิจัย เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ ใช้เวลาเฉลี่ยในการอ่านหนังสือเรียน น้อยกว่า 1 ชั่วโมงมากที่สุด โดยอ่านหนังสือเรียน/วิชาการ ในช่วงเวลา 18.01 – 22.00 น. มากที่สุด

1.9 สื่อบุคคล/สื่อกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน ผลการวิจัย พบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน

2. จากการศึกษาความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยมีดังนี้

2.1 ด้านประเภทสื่อ ความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรด้านประเภทของสื่อ มี 7 อันดับ ได้แก่ อันดับ 1) ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ อันดับ 2) สื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่น อันดับ 3) กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน อันดับ 4) ห้องสมุดสำหรับเด็กและเยาวชน อันดับ 5) วิทยุ อันดับ 6) สื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น อันดับ 7) อินเทอร์เน็ต

2.2 ด้านเนื้อหา ความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรด้านเนื้อหาของสื่อ มี 8 อันดับ ดังนี้ อันดับ 1) ความรู้และการป้องกันยาเสพติด อันดับ 2) การศึกษาอันดับ 3) ท้องเที่ยว อันดับ 4) เพศศึกษา อันดับ 5) กีฬา อันดับ 6) ข่าวท้องถิ่น อันดับ 7) วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันดับ 8) สารความรู้ทั่วไป

2.3 ด้านรูปแบบการนำเสนอ ความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรด้านรูปแบบการนำเสนอของสื่อ มี 7 อันดับ ดังนี้ อันดับ 1) ให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วม อันดับ 2) สนุกสนาน/ตลก อันดับ 3) หนังสือการ์ตูน อันดับ 4) ข่าวเด็กและเยาวชน อันดับ 5) เรื่องสั้นจากชีวิตจริงของเด็กและเยาวชน อันดับ 6) รายการสารคดี อันดับ 7) รายการวาไรตี้

3. จากการศึกษาปัญหาการผลิตสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยมีดังนี้

3.1 ปัญหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ผลการศึกษาพบว่า เนื้อหาของหนังสือพิมพ์เน้นกลุ่มผู้อ่านที่เป็นกลุ่มประชาชนทั่วไปซึ่งอยู่ในวัยทำงาน เนื่องจากเด็กและเยาวชนของจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ไม่นิยมอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น จึงทำให้เนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนน้อยมาก จะมีเพียงแต่ข่าวประชาสัมพันธ์ผลงาน กิจกรรมของเด็กและเยาวชนในสถานศึกษา และในชุมชน

3.2 ปัญหาของสื่อวิทยุกระจายเสียง ผลการศึกษาพบว่า วิทยุกระจายเสียงจังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่มีรูปแบบรายการที่มุ่งเน้นความบันเทิง สนุกสนาน ทั้งรายการเพลงไทย เพลงสากลทั้งเพลงภาษาอังกฤษ เพลงเกาหลี เพลงญี่ปุ่น รายการข่าวบันเทิงของศิลปินดารานักกร้อง โดยนักจัดรายการวิทยุจะเปิดเพลง พร้อมกับพูดคุยสนทนากับผู้ฟัง มีการเล่นเกมชิงรางวัล มีการขอเพลง นอกจากนี้ ยังพบปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการจัดรายการของนักจัดรายการหลายสถานีที่ยังขาดทักษะในการจัดรายการ นักจัดรายการหลายคนยังไม่ผ่านการอบรม รวมทั้งยังไม่มีใบประกาศ รวมทั้งยังขาดมาตรการควบคุมดูแลเนื้อหา คำพูดของนักจัดรายการ ทำให้ผู้จัดรายการจำนวนหนึ่งยังใช้ภาษาไทยที่ไม่ถูกต้อง พูดไม่ชัดเจน ใช้ศัพท์และสำนวนที่เป็นภาษาวัยรุ่นที่กำลังนิยม ทำให้เด็กและเยาวชนซึมซับภาษาไทยที่ไม่ถูกต้อง นอกจากนี้ยังพบว่า แต่ละสถานีมุ่งแข่งขันในเชิงพาณิชย์ จึงทำให้เนื้อหาเต็มไปด้วยการขายโฆษณาสินค้าและบริการ

3.3 ปัญหาของหอกระจายข่าว สำหรับหอกระจายข่าวของจังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่จะมีกลุ่มเด็กและเยาวชนรับฟังน้อยมาก เนื่องจากเนื้อหาข้อมูลของหอกระจายข่าวส่วนใหญ่ มุ่งเน้นการนำเสนอข่าวสารเหตุการณ์ภายในชุมชน รวมทั้งเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารภายในชุมชน และภายในจังหวัด รวมทั้งการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานและกิจกรรมของหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ งาน/กิจกรรม/โครงการของส่วนราชการของจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ยังเป็นการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นรายงานข่าวอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในจังหวัดทำให้กลุ่มผู้ฟังส่วนใหญ่เป็นกลุ่มประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะชาวบ้านในชุมชนที่อยู่ในเขตชนบทของทุกอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร

3.4 ปัญหาของเคเบิลทีวี ผลการศึกษาพบว่า การนำเสนอรายการข่าวของเคเบิลทีวีในท้องถิ่น ยังมีรูปแบบไม่ดึงดูดความสนใจของผู้ชมมากนักผลิตเนื่องจากผู้รายการส่วนใหญ่เป็นบุคลากรในท้องถิ่นยังขาดการพัฒนาความรู้และทักษะในการผลิตรายการ นอกจากนี้การดำเนินงานเน้นการขยายสัญญาณการรับชมให้ครอบคลุมพื้นที่ในเขตต่างๆ ของจังหวัดกำแพงเพชรทำให้ไม่ให้ความสำคัญในการพัฒนารายการท้องถิ่นให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ชม รวมทั้งรายการสำหรับเด็กและเยาวชน

4.แนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยมีดังนี้

4.1. แนวทางการพัฒนาสื่อวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่น

4.1.1 วิทยุกระจายท้องถิ่นและวิทยุชุมชน ควรเพิ่มเนื้อหารายการที่ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของสื่อประเภทต่างๆ เช่น ความรู้เท่าทันสื่อ เป็นต้น

4.1.2 วิทยุกระจายท้องถิ่นและวิทยุชุมชน ควรเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมาร่วมจัดรายการวิทยุเพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อดี สื่อสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของเด็กและเยาวชน

4.2. แนวทางการพัฒนาเคเบิลทีวีท้องถิ่น

4.2.1 เคเบิลทีวี ควรเพิ่มเนื้อหารายการที่เป็นการยกย่องเชิดชูเด็กและเยาวชนที่ทำความดี รวมไปถึงการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนคนอื่น ๆ ทำความดี

4.2.2 ควรเพิ่มช่องสัญญาณรายการโทรทัศน์สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน โดยในช่องนี้จะเพิ่มสำหรับเด็กและเยาวชนโดยเฉพาะ มีการนำเสนอสาระความรู้ ความบันเทิงสำหรับเด็กและเยาวชน เช่น รายการสารคดี การ์ตูนสร้างสรรค์ ภาพยนตร์สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน มาเปิดในช่องสัญญาณ และรายการด้านการศึกษา เป็นต้น

4.3 แนวทางการพัฒนาหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

4.3.1 ควรเพิ่มพื้นที่สำหรับเด็กและเยาวชนในหนังสือพิมพ์ การยกย่องเชิดชูเด็กและเยาวชนที่ทำความดี รวมไปถึงการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ต่าง ๆ ของจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนคนอื่น ๆ ทำความดี

4.3.2 ควรสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน เขียนบทความหรือคอลัมน์ลงในหนังสือพิมพ์เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนในเรื่องราวต่าง ๆ ซึ่งเป็นการเพิ่มพื้นที่สร้างสรรค์ให้กับเด็กและเยาวชน

4.4 แนวทางการพัฒนาสื่ออินเทอร์เน็ตท้องถิ่น

4.4.1 ครอบครัวของเด็กและเยาวชน

1) ครอบครัวของเด็กและเยาวชน ควรให้ความรัก ความอบอุ่น รวมทั้งใส่ใจดูแลบุตรหลาน เกี่ยวกับการใช้เวลาว่าง ควรมีพักผ่อนและทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัว เช่น การท่องเที่ยว การดูโทรทัศน์ เป็นต้น

2) ไม่ควรติดตั้งอินเทอร์เน็ตในห้องนอนหรือห้องส่วนตัวของเด็ก เนื่องจากอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่เข้าถึงเด็กและเยาวชนเป็นรายบุคคล เป็นสื่อที่มีความเป็นส่วนตัว ซึ่งครอบครัวจะไม่ทราบว่า เด็กและเยาวชนใช้งานอินเทอร์เน็ตในเรื่องใด และระยะเวลาในการใช้มากน้อยแค่ไหน การตั้งคอมพิวเตอร์พวงสัญญาณอินเทอร์เน็ตภายนอก จะทำให้ครอบครัวสามารถสังเกตพฤติกรรมการใช้งานในการดูแลการใช้งานอินเทอร์เน็ตในเรื่องใด

3) ครอบครัวควรพูดคุยทำความเข้าใจโดยตกลงกับบุตรหลานว่าควรใช้อินเทอร์เน็ตภายในบ้านควรใช้งานในเรื่องใดบ้างแต่ไม่ควรเคร่งครัดจนเกินไป หากใช้อินเทอร์เน็ตเพื่อความบันเทิง เช่น การเล่นเกม การใช้งาน MSN, hi5, facebook ควรใช้งานได้ไม่เกินวันละกี่ชั่วโมง ควรมีความยืดหยุ่นเพื่อไม่ให้เด็กและเยาวชนรู้สึกว่าเป็นการปิดกั้นจนเกินไป

4) ผู้ปกครองและบุคคลในครอบครัวควรศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับคุณสมบัติและการใช้งานของสื่ออินเทอร์เน็ต เพื่อจะสามารถสังเกตและตรวจสอบการเว็บไซต์ที่เหมาะสมกับการใช้งานของเด็กและเยาวชนได้ในภายหลัง

4.4.2 หน่วยงานภาครัฐ

1) หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมดูแลร้านเกมและการบังคับใช้กฎหมาย ควรมีการตรวจสอบดูแลให้ร้านเกมปฏิบัติตามกฎหมายการควบคุมอย่างต่อเนื่อง เช่น มีมาตรการจัดระเบียบการปิด-เปิดร้านเกมให้ตรงเวลา การตรวจสอบเว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมภายในร้าน ทั้งเกมที่มีความรุนแรง เว็บไซต์ลามก อายุของเด็กและเยาวชนที่เล่นเกม ความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมภายในร้านเกมทั้งแสงสว่าง ทางเข้า-ออก ฯลฯ

2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการจัดอันดับร้านเกมปลอดภัย หรือร้านเกมสีขาว ซึ่งเป็นร้านเกมที่เหมาะสมสำหรับเด็กและเยาวชน รวมทั้งมีการนำเสนอข่าวทางสื่อต่างๆ ในท้องถิ่น เช่น สื่อวิทยุ เคเบิลทีวี และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เพื่อให้ผู้ปกครอง รวมไปถึงเด็กและเยาวชนมีทางเลือกในการใช้บริการร้านเกมในท้องถิ่นมากขึ้น

3) หน่วยงานภาครัฐที่รับผิดชอบดูแลสื่ออินเทอร์เน็ต ควรประสานความร่วมมือกับชุมชนในการสอดส่องดูแลร้านเกม ร้านอินเทอร์เน็ต ภายในชุมชนว่ามีการเปิด-ปิดเกินเวลาที่กำหนดหรือไม่ มีการเล่นการพนันในร้าน มีการทะเลาะวิวาทหรือเป็นสถานที่มอมเมาเด็กและเยาวชนหรือไม่ โดยแจ้งเบาะแสให้กับหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องทราบ เช่น วัฒนธรรมจังหวัด สถานีตำรวจ ฯลฯ

4) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล ควรสนับสนุนให้มีอินเทอร์เน็ตชุมชน เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนในชุมชน ได้มีโอกาสเข้ามาศึกษาค้นคว้าความรู้โดยมีมาตรการควบคุมดูแลการใช้งานต่างๆ ให้เหมาะสม

4.4.3 สถาบันการศึกษา ควรมีมาตรการในการดูแลและควบคุมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักเรียน ดังนี้

1) ควรมีการติดตั้งโปรแกรมตรวจสอบการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะมีการติดตั้งโปรแกรมเซ็นเซอร์เว็บไซต์ที่ไม่เหมาะสมในสถาบันการศึกษา เช่น เว็บไซต์ลามก เว็บไซต์เกมที่มีความรุนแรง เป็นต้น

2) ครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติการห้องคอมพิวเตอร์ ควรดูแลสอดส่องการใช้งานอินเทอร์เน็ตว่าใช้งานในเว็บไซต์ที่เหมาะสมเพียงใด

3) ควรมีกฎระเบียบการใช้งานอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา โดยเฉพาะการห้ามใช้งานในเว็บไซต์เกี่ยวกับสื่อลามก หรือเกมที่มีความรุนแรง และมีมาตรการที่ชัดเจนในการควบคุมการใช้งานในห้องปฏิบัติการ เช่น การตัดเตือน

4) ครู อาจารย์แนะแนว ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจในการใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะ ให้ความรู้เกี่ยวกับโทษของการใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ไม่เหมาะสมว่า จะเกิดผลกระทบต่อเด็กนักเรียนอย่างไร เช่น การเสี่ยงต่อการถูกล่อลวง ปัญหาการติดเกมส่งผลต่อการเรียน

4.5 สื่อบุคคลและกิจกรรม

4.5.1 หน่วยงานภาครัฐ ควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน เพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ เช่น การเล่นกีฬา การเล่นดนตรี

4.5.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเพิ่มพื้นที่สาธารณะในการจัดกิจกรรมของเด็กและเยาวชนในชุมชน เช่น ลานกีฬา พื้นที่เรียนรู้กิจกรรมสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชน

4.5.3 พ่อแม่ ผู้ปกครอง และครู ควรใกล้ชิดกับเด็ก เพื่อทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา เป็นเพื่อน ซึ่งจะทำให้เด็กและเยาวชนกล้าที่จะเข้ามาพูดคุย ขอคำปรึกษา เกี่ยวกับปัญหาต่าง ๆ นอกจากนี้ พ่อแม่ ผู้ปกครอง ก็ควรศึกษาความรู้เพิ่มเติม เพื่อใช้ในการให้คำปรึกษาเพื่อเป็นแนวทางหนึ่งในการบรรเทาปัญหาเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน

การสรุปผลการศึกษา

1. จากการศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการศึกษาพบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ ใช้เวลาในการเปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุดโดย ร้อยละ 84.2 โดยใช้เวลาดูโทรทัศน์ต่อวันมากกว่า 5 ชั่วโมง ต่อวัน ส่วนใหญ่จะดูโทรทัศน์ช่วงเวลา 18.01 – 22.00 น. มากที่สุด สำหรับรายการที่ดูเป็นประจำคือ ละคร รองลงมาคือ รายการข่าวประจำวัน และ เพลง/คอนเสิร์ต ซึ่งเหตุผลในการดูโทรทัศน์คือ เป็นมีเนื้อหาสนุก และชื่นชอบดารานักแสดง นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ ใช้เวลาเฉลี่ยในการอ่านหนังสือเรียน น้อยกว่า 1 ชั่วโมง ต่อสัปดาห์

2. ผลการศึกษาความต้องการสื่อท้องถิ่นของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า

2.1 ด้านประเภทสื่อ สำหรับสื่อ 5 อันดับสูงสุดที่เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรต้องการ ได้แก่ 1) ป้ายโฆษณาประชาสัมพันธ์ขนาดใหญ่ 2) สื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่น 3) กิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน 4) ห้องสมุดสำหรับเด็กและเยาวชน 5) สื่อวิทยุ

2.2 ด้านเนื้อหา สำหรับเนื้อหา 5 อันดับสูงสุดที่เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรต้องการ ได้แก่ 1) ความรู้และการป้องกันยาเสพติด 2) การศึกษา 3) ท้องเที่ยว 4) เพศศึกษา และ 5) กีฬา

2.3 ด้านรูปแบบการนำเสนอ สำหรับรูปแบบสื่อ 5 อันดับสูงสุดที่เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรต้องการ ได้แก่ 1) การเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมีส่วนร่วม 2) สนุกสนาน/ตลก 3) หนังสือการ์ตูน 4) ข่าวเด็กและเยาวชน และ 5) เรื่องสั้นจากชีวิตจริงของเด็กและเยาวชน

3. ผลการศึกษาปัญหาการผลิตสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาของหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น คือ เนื้อหาข่าวสารเกี่ยวกับเด็กและเยาวชนน้อยมาก เนื่องจากเด็กและเยาวชนของจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่ไม่นิยมอ่านหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ขณะที่ปัญหาของสื่อวิทยุกระจายเสียง คือ รูปแบบรายการที่มุ่งเน้นความบันเทิง แต่ละสถานีมุ่งแข่งขันในเชิงพาณิชย์ จึงทำให้เนื้อหาเต็มไปด้วยการขายโฆษณาสินค้าและบริการ ส่วนใหญ่เป็นรายการเพลง มากกว่าสาระความรู้ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพการจัดรายการของนักจัดรายการหลายสถานี ที่ยังขาดทักษะในการจัดรายการ ส่วนปัญหาของเคเบิลทีวี รูปแบบการนำเสนอรายการข่าวท้องถิ่น ยังไม่ดึงดูดความสนใจของ

ผู้ชม การบริหารงานมุ่งเน้นการขยายสัญญาณการรับชมให้ครอบคลุมพื้นที่ของจังหวัดกำแพงเพชร โดยยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนารายการท้องถิ่นให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ชม รวมทั้งรายการสำหรับเด็กและเยาวชน

4. แนวทางการพัฒนาสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร มีดังนี้

4.1 สื่อวิทยุกระจายเสียง ควรเพิ่มเนื้อหารายการที่ให้ความรู้แก่เด็กและเยาวชนและผู้ปกครอง ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประโยชน์และโทษของสื่อประเภทต่างๆ เช่น ความรู้เท่าทันสื่อ และเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมาร่วมจัดรายการวิทยุเพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อดี สื่อสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของเด็กและเยาวชนเป็นต้น

4.2. สื่อเคเบิลทีวีท้องถิ่น ควรเพิ่มเนื้อหารายการเกี่ยวกับเด็กและเยาวชน อาทิ การทำกิจกรรมสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี และควรเพิ่มช่องสัญญาณรายการโทรทัศน์สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน เช่น รายการสารคดี การ์ตูนสร้างสรรค์ ภาพยนตร์สร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชนมาเปิดในช่องสัญญาณ และรายการด้านการศึกษา เป็นต้น

4.3 สื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น ควรเพิ่มพื้นที่สื่อสำหรับเด็กและเยาวชนในและสนับสนุนและส่งเสริมให้เด็กและเยาวชน เขียนบทความหรือคอลัมน์ลงในหนังสือพิมพ์เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ

การอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า เด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร ส่วนใหญ่ดูโทรทัศน์ทุกวัน ซึ่งสูงถึงร้อยละ 84 โดยจะใช้เวลาดูโทรทัศน์มากกว่า 5 ชั่วโมง ต่อวัน โดยจะดูในช่วงเวลา 18.00 – 22.00 น. ที่เป็นเช่นนั้นอาจเป็นเพราะสื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ดึงดูดความสนใจได้มากกว่าสื่ออื่น ๆ เพราะสามารถถ่ายทอดเหตุการณ์จริง และเนื้อหาที่ต้องการสื่อสารได้เสมือนจริงทั้งภาพและเสียง ประกอบกับส่วนใหญ่ประชาชนจะมีโทรทัศน์เกือบทุกครัวเรือนจึงทำให้สื่อโทรทัศน์เข้าถึงเด็กและเยาวชนได้เป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะช่วงเวลาพักผ่อนของที่เด็กและเยาวชนดูโทรทัศน์เป็นประจำ คือช่วงเวลาดี (Prime Time) หลัง 18.00 น. เป็นต้นไป รายการโทรทัศน์ส่วนใหญ่เป็นรายการบันเทิง ทั้งละคร เกมโชว์ รายการวไรต์ของดารา-นักแสดง โดยเฉพาะละครหลังข่าวส่วนใหญ่มีเนื้อหาแฝงไปด้วยความรุนแรง และวิถีการดำเนินชีวิตที่เน้นวัตถุนิยม อาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนเลียนแบบค่านิยมและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการดำเนินชีวิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พญ.จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ และคณะ (2546) พบว่า ลักษณะการใช้โทรทัศน์เหมือนเป็นสิ่งแวดล้อมในบ้าน เปิดดูด้วยความเคยชิน เด็กส่วนมากดูรายการของผู้ใหญ่ และลักษณะการดูคือดูแทบทั้งวัน โดยไม่ได้รับคำแนะนำจากพ่อแม่ผู้ปกครองจึงเชื่อได้ว่าสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์มีบทบาทต่อเด็ก เยาวชน และครอบครัวค่อนข้างสูง และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อมรวิรัช นาคทรพร (2547) เรื่อง การติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระยะนำร่อง 12 จังหวัด (Child Watch) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า เด็กไทยเกาะติดกระแสบริโภคนิยมที่นำมาสู่ปัญหาเกี่ยวเนื่อง

ทั้งในด้านสุขภาพและการใช้ชีวิต และ เด็กไทยติดสื่อบันเทิงสมัยใหม่ทั้งเกมและอินเทอร์เน็ต รวมทั้งการพนันที่เกี่ยวข้องกับเกมต่างๆ มากขึ้น

2. จากผลการศึกษา ปัญหาการผลิตสื่อวิทยุสำหรับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชรที่พบว่า สื่อวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่ทั้งวิทยุที่ได้รับสัมปทานจากรัฐ และวิทยุชุมชน ที่มีมากกว่า 40 สถานี มุ่งดำเนินงานในเชิงพาณิชย์มีการแข่งขันที่รุนแรง โดยเนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นการผลิตรายการเพลง ซึ่งนอกจากเปิดเพลงแล้วนักจัดรายการวิทยุจะมีการพูดคุยเพื่อเชิญชวนให้ซื้อสินค้าและบริการ นอกจากนี้ยังพบว่า เนื้อหารายการของสถานีวิทยุกระจายเสียงจังหวัดกำแพงเพชรส่วนใหญ่เน้นความบันเทิงมากกว่า รายการที่มีสาระความรู้ อาจเป็นเพราะสถานีวิทยุกระจายเสียงส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์เชิงพาณิชย์มีรายได้จากการขายโฆษณาสินค้าและบริการ รวมทั้งยังขาดมาตรการในการควบคุมดูแลและบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับวิทยุชุมชนจึงทำให้เกิดช่องทางที่ผู้ประกอบการอิสระในท้องถิ่นนำเอาวิทยุชุมชนไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ สอดคล้องกับผลศึกษาของวิลาสินี พิศิธกุล (2548) ในการศึกษาสภาพคุณภาพเนื้อหาของรายการวิทยุและโทรทัศน์ที่พบว่า แนวโน้มว่าสถานีวิทยุของไทยจะปรับรูปแบบเป็นสถานีแนว format station มากขึ้น เช่น เป็นสถานีเพลงประเภทเดียวกันหมดทั้งสถานี นอกจากนี้ การดำเนินการในลักษณะเครือข่ายของสถานีวิทยุใหญ่ๆ เช่น สวท. อ.ส.ม.ท. และกองทัพบกได้ทำให้เกิดเนื้อหารายการที่ซ้ำซ้อนและผูกขาดเนื้อหาโดยต้นสังกัดมากขึ้นทำให้นเนื้อหาในวิทยุมีความหลากหลายและสารประโยชน์น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับสื่อประเภทอื่น ๆ และทำให้ภาคประชาชนและชุมชนมีโอกาสดำเนินการที่จะได้มีส่วนร่วมจัดรายการในเครือข่ายนั้น

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า แนวทางการพัฒนาวิทยุกระจายเสียงท้องถิ่นและวิทยุชุมชน ควรเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนมาร่วมจัดรายการวิทยุเพื่อนำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับสื่อดี สื่อสร้างสรรค์ เพื่อสนับสนุนการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ของเด็กและเยาวชน รวมถึงการเพิ่มพื้นที่สื่อสำหรับเด็กและเยาวชนในหนังสือพิมพ์ การยกย่องเชิดชูเด็กและเยาวชนที่ทำความดี รวมไปถึงการทำกิจกรรมสร้างสรรค์ของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดกำแพงเพชร เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีและสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนคน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ รณชาติ บุตรแสนคม (2545) เรื่อง เครือข่ายและกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวเด็กและเยาวชนขบวนการตาสับปะรด ที่พบว่า สำนักข่าวเด็กและเยาวชนขบวนการตาสับปะรดได้เปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนได้เสนอมุมมองของตนเองในการรายงานข่าว และกระตุ้นให้สังคมหันมาสนใจประเด็นด้านเด็กและเยาวชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะสื่อท้องถิ่นของจังหวัดกำแพงเพชรในปัจจุบัน ยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการเปิดพื้นที่แสดงความคิดเห็นของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะสื่อหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นและวิทยุกระจายเสียง เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของเด็กและเยาวชนและเปิดประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาของเด็กและเยาวชนแก่คนในจังหวัดกำแพงเพชรเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชน ทั้งหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน ควรนำผลการวิจัยพฤติกรรม การเปิดรับสื่อและความต้องการสื่อของเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร มาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการจัดทำโครงการ หรือกิจกรรมสำหรับเด็กและเยาวชนทั้งในระดับจังหวัดและระดับชุมชน

2. สื่อมวลชนในจังหวัดกำแพงเพชร ควรเพิ่มพื้นที่สื่อสร้างสรรค์สำหรับเด็กและเยาวชน ทั้งการเปิดพื้นที่สื่อหนังสือพิมพ์ สื่อวิทยุกระจายเสียง เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชนแสดงความคิดเห็นในเรื่องราวต่าง ๆ รวมถึงเพิ่มเนื้อหา สารความรู้ และข่าวที่เกี่ยวข้องกับเด็กและเยาวชนจังหวัดกำแพงเพชร

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรทำการศึกษาวิจัยเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ในการผลิตสื่อท้องถิ่นสำหรับเด็กและเยาวชนโดยบูรณาการความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน รวมทั้งเด็กและเยาวชน และครอบครัว

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา แก้วเทพ. (2540). บทบาทสื่อมวลชนต่อการพัฒนาเด็ก เยาวชน และครอบครัว. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- _____. การสื่อสารเพื่อชุมชน. (2549). กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาวะของสังคม (Media Monitor). (2549). โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อ รอบที่ 3 รายการโทรทัศน์สำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ.
- น้องนุช ประสมคำ. (2546). บทบาทเยาวชนดีเด่นอาสาสมัครในงานพัฒนาสังคม. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ประมะ ลัดเตชิน. (2548). หลักนิเทศศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ. ภาพพิมพ์.
- แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน. (2549). คู่มือพ่อแม่มีสื่อโทรทัศน์กับลูก. กรุงเทพฯ” อาร์คเนย์.
- พรทิพย์ เย็นจะนก และคณะ. การเรียนรู้สื่อ : คู่มือการสอนระดับมัธยมศึกษา. กรุงเทพฯ. ยูเนสโก.
- รณชาติ บุตรแสนคม. (2545). เครือข่ายและกระบวนการทำข่าวของสำนักข่าวเด็กและเยาวชนขบวนการตา สับประรด. กรุงเทพฯ :จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุบล เบ็ญจรงค์กิจ. (2542). การวิเคราะห์ผู้รับสาร. กรุงเทพมหานคร. พีที พรินท์.
- เสาวนีย์ ฉัตรแก้ว. (2552). จุนหาคลื่นวิทยุเด็ก ใน งานวิจัยเส้นทางวิทยุไทย สื่อของเยาวชนและครอบครัว. แผนงานสื่อสร้างสุขภาวะเยาวชน (สสย.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปิ่นโต พับลิชชิง.
- อมรวิรัช นาคทรพร. (2547). การติดตามสภาวะการณ์เด็กและเยาวชนรายจังหวัด ระยะเวลา 12 จังหวัด

(Child Watch). กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Dominick, Joseph R. (1993). *The Dynamics of Mass Communication*. (4th) New York :McGraw-Hill, Inc.

Klapper. Joseph T. (1960). *The Effects of Mass Communication*. New York : The Free Press,